

ЯКУШЕВА І.Є., к.е.н., доцент, КЛІМОВА А., О.
Таврійський державний
агротехнологічний університет
ім. Дмитра Моторного, м. Мелітополь

ФОНДОВИЙ РИНОК УКРАЇНИ: ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Стабільний притік інвестиційних ресурсів в економіку країни забезпечується, в тому числі, розвинутим та ефективно функціонуючим фондовим ринком. Саме на фондовому ринку відбувається висвітлення і зіткнення інтересів фінансових установ, емітентів, господарських суб'єктів, власників вільних грошових коштів (інвесторів).

Нажаль, в Україні, фондовий ринок все ще перебуває в стадії становлення і потребує вирішення певного кола проблем щодо забезпечення результативності, стійкості і інших параметрів якості. Але, роль та значення фондового ринку останніми роками значно зростає на фоні ускладнення залучення грошових коштів через традиційні кредитно-грошові механізми; крім того фондове фінансування має певні переваги, вміле використання яких сприятиме відродженню українського фондового ринку.

Незважаючи на те, що фондовий ринок в нашій країні будується вже більше двадцять років, пройшов декілька етапів розвитку, але сучасні реалії його функціонування залишаються незадовільними – низька капіталізація та ліквідність; обмежена кількість цінних паперів, що допущені до торгівлі і вільно обертаються на ринку; непрозорість та невідповідність світовим стандартам. Ці проблеми, в свою чергу, викликають підвищену ризикованість.

Функціонування вітчизняного ринку цінних паперів забезпечується професійними учасниками ринку – організаторами торгівлі до яких відносяться фондові біржи. Вони виступають інфраструктурними елементами фондового ринку, забезпечують організоване залучення інвестиційних ресурсів через купівлю-продаж цінних паперів. Суттєвою рисою ринку цінних паперів України є переважання неорганізованого фондового ринку над організованим

(за межами регульованого ринку, в так званому приватному режимі, відбувається торгівля майже 80–90 % акцій) [1]. Це накладає певний відбиток на ситуацію.

Важливими показниками, що характеризують стан фондового ринку, є обсяг випуску цінних паперів, обсяги біржової торгівлі, обсяги цінних паперів, що перебувають в обігу на фондових біржах і безумовно, фондові індекси. За останні роки спостерігається різна динаміка цих показників. Так, за результатами НКЦПФР у 2018 році загальний обсяг торгів цінними паперами склав 590,58 млрд. грн., частка біржового ринку становила менше половини - 260,87 млрд. грн. [2]. В той же час, у 2018 році спостерігається зростання біржового сегменту: порівняно з даними попереднього періоду обсяг біржових контрактів з цінними паперами на організованих ринках зріс на 26,8%, що становить 7,33% до ВВП України у 2018 році (6,8 у 2017 р). Ліва частина торговельного обороту організованого фондового ринку – облігації внутрішньої державної позики (95 %), в той час як обсяг торгів акціями суттєво скоротився. Експерти відмічають вкрай низьку кількість привабливих цінних паперів для довгострокового інвестування, тому зростання фондового ринку яке спостерігається відбувається лише в обсягах, але не покращується його структура. Така ситуація свідчить, що фондовий ринок є далеким від своєї інвестиційної суті - акумулювання фінансових ресурсів для розвитку бізнесу. І сьогодні неможливо створити його таким без цілеспрямованої державної політики по формуванню інформаційного середовища, прозорості і захисту прав всіх суб'єктів ринку через законодавчі механізми.

Безумовно, ринок цінних паперів України продовжуватиме свій розвиток і розкриття інвестиційного потенціалу. Підґрунтя для цього є. А з подальшим ускладненням господарського та фінансового механізму функції фондового ринку будуть ще більш значущими та різноманітнішими.

Список використаних джерел:

1. Федірко В.В., Фондовий ринок України: сучасні тенденції та проблеми розвитку //В.В. Федірко/ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/52261/7/Fedirko_Fondovui_runok_Ukrainu.pdf
2. Річний звіт НКЦПФР за 2018 рік / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.nssmc.gov.ua/wp-content/uploads/2019/08/zvit_2018.pdf